

TREBALLAR PER PROJECTES EN UN CENTRE DIGITAL... I AMB 25 ANYS D'HISTÒRIA!

Maribel Tarrés Fernández, Pilar de la Cueva Ventura i Liz Raga Preston

Objectius

El nostre centre té 25 anys d'història, amb un canvi d'edifici i de nom des del curs 2004-2005. Conté una gran diversitat d'alumnat, que reflecteix la realitat de la ciutat on ens ubiquem: primer ciutat dormitori amb un alt nombre d'immigració andalusa i extremeña; després un altre increment de població procedent del Nord d'Àfrica (àrabs i berbers) i no fa tant de temps, una altra onada de nouvinguts provinents sobretot de l'Amèrica llatina. A més, tenim una bona proporció d'alumnat amb famílies desestructurades, amb problemes socials i econòmics greus i amb diversos trastorns d'aprenentatge. Totes aquestes característiques el fan un centre complex de gestionar i amb uns resultats acadèmics per sota de la mitjana de Catalunya.

El principal objectiu del centre on treballem és millorar els resultats educatius i fer-ho a través de l'aprenentatge per projectes, en què l'alumnat és el protagonista i el professorat el guia i conductor de les activitats que es proposen. Tot això, portat a terme amb els recursos didàctics i les eines informàtiques que tenim ben a l'abast i que ja no són el futur, sinó el present per a l'ensenyament.

Els objectius específics del nostre projecte són:

1. treballar totes les competències bàsiques, incidint especialment en la comunicativa, la d'aprendre a aprendre i la digital
2. potenciar el treball en equip per millorar la cohesió de grup i el treball cooperatiu a l'aula
3. incorporar l'estructura digital del centre (escriptori.insestatut.cat) a la vida del centre, als aprenentatges de l'alumnat i millorar la comunicació amb les famílies
4. facilitar la participació de les famílies al centre

A partir de diverses diagnosi internes i veient els resultats de les proves externes, vam arribar el curs 2009-2010 a la conclusió que havíem d'aprofitar l'oportunitat de canviar la nostra metodologia de treball amb la incorporació a l'aula dels ordinadors i vam entrar al projecte Educat 1x1 el primer any de posada en marxa.

Paral·lelament a la introducció de les màquines, el professorat ens vam començar a formar tant en tecnologies com en didàctica. Vam introduir les competències bàsiques a la programació i a l'aula; vam començar a consensuar maneres de fer amb l'alumnat per equips docents i per departaments didàctics...

I vam tenir la sort de comptar amb l'assessorament de la Neus Sanmartí, reconeguda pedagoga, durant tres cursos. I encara tenim la sort de tenir una gran part del claustre implicat i engrescat amb el centre i amb la innovació pedagògica.

Així, vam començar a proposar projectes col·laboratius als alumnes a diferents nivells; cada curs organitzàvem algun projecte transversal que implicava canvi d'horari i d'estructura de centre; cada curs muntàvem algun projecte petit entre dues o tres matèries; cada curs teníem més professors i professores que avaluaven amb rúbriques, que feien treballar els nois i noies per grups cooperatius i que plantejaven projectes/problemes a resoldre seguint la metodologia ABP. I cada curs fèiem propostes de formació interna de centre (durant el curs i als estius) en què s'apuntaven gairebé tots els integrants del claustre.

Tot això ha culminat aquest curs 2013-14 amb la sistematització d'aquestes propostes que s'havien anat donant al centre però que no implicaven un canvi profund de la manera de treballar.

L'eina que ens ha permès aquest canvi metodològic ha estat l'aprofitament dels recursos TIC que ofereix google de manera gratuïta; tenim un domini propi @insestatut.cat, i fem un ús intensiu de les apps: documents compartits, formularis, fulls de càlcul, etc. per a tot el funcionament del centre. Tant ens les relacions entre professorat, en què hem eradicat l'ús del paper per a convocatòries de reunions, seguiment de l'alumnat, programacions, etc. com en les relacions amb l'alumnat i les famílies, que es mantenen a través de l'escriptori de centre, un portal d'accés a l'institut en què tota la comunitat educativa pot trobar la informació que necessita i no es pot fer pública en una web externa. Aquesta informació del funcionament del centre sí que es recull en la web pròpia insestatut.cat

Pensem, doncs, que la metodologia juntament amb les oportunitats que ofereix google ens proporcionen la manera de treballar totes les competències de manera integrada i compartida entre tot el professorat i en què l'alumnat és el protagonista del procés d'aprenentatge.

Desenvolupament

Aquest curs vam començar un curs de formació interna personalitzat. D'entre les opcions que presentava el Departament d'Ensenyament no ens acabava de quadrar cap proposta, així que d'acord amb el Centre de Recursos Pedagògics vam definir un nou curs que és el que hem tirat endavant.

L'objectiu general del curs és dotar el professorat de les eines i els recursos necessaris per treballar per projectes a l'aula i de manera transversal. Els eixos del curs han estat dos: la metodologia de treball per projectes (seqüència didàctica, gestió de l'aula i rol del professorat a l'aula) i les eines i recursos TIC necessaris per tirar endavant els projectes que anàvem bastint (google apps aplicades a l'ensenyament: sites, documents, presentacions, formularis i fulls de càlcul).

Aquest curs l'hem fet en sessions de dues hores un dimecres al mes i en setmanes alternes a les reunions d'equip docent, durant tot el curs. Així, teníem hores per a la formació més teòrica i hores per a la creació o millora de les propostes que anaven sorgint.

Amb tots aquests ingredients hem creat quatre projectes que vam fer a final del primer trimestre (Egipte, Qui sóc jo?, Els drets dels infants i Viatge a Dublín, de 1r a 4t d'ESO) i en vam refer 4 d'existents que vam realitzar a final del segon trimestre (Coneixem la ciutat, Barcelona, la ciutat i els seus prodigis, Fem un TN! i Planifico el meu futur, també de 1r a 4t d'ESO).

Tots aquests projectes s'han bastit en webs que hem muntat el professorat i que contenen documents compartits, formularis d'avaluació, rúbriques fetes amb fulls de càlcul i l'aplicació [CoRúbrics](#). A l'alumnat els demanàvem que treballessin igualment amb documents de google individuals i de grup o bé que construïssin una web per arribar al producte final, una exposició oral, un vídeo, etc.

Tots aquests projectes es portaven a l'aula a partir de la feina que es feia des del curs de formació. Durant el tercer trimestre vam fer-ne les valoracions, a partir d'unes graelles fetes igualment a partir de les aplicacions google que recullen el procés de planificació, de desenvolupament i d'avaluació dels projectes ABP.

Avaluació

Durant el curs hem anat creant diversos recursos d'avaluació:

Rúbriques que teníem consensuades al centre des de fa dos cursos: presentació oral, resolució de problemes, treball en grup i expressió escrita. Amb aquestes rúbriques avaluem el treball de l'alumnat durant el projecte (vegeu CoRúbrics)

A banda de les rúbriques, avaluem també els continguts dels projectes, que l'alumnat fa en format site de google, en documents compartits del drive o en format vídeo.

Per avaluar el desenvolupament tant dels projectes transversals com de les sessions de formació, vam crear unes enquestes de satisfacció per a l'alumnat i per al professorat. Analitzem els resultats amb la intenció de millorar. Tot aquest procés d'avaluació es fa amb formularis google, combinats amb fulls de càlcul que n'extreuen les dades i les analitzen.

En darrer lloc, el professorat utilitzem una graella per valorar el disseny, el desenvolupament i l'avaluació de cada projecte. Aquesta valoració la fem després dels projectes, en les mateixes franges de formació. L'objectiu per al curs que ve és aprofitar la feina feta durant aquests cursos i millorar-la.

Els resultats que hem obtingut amb tots aquests instruments de recollida de dades són bons. Sobre una valoració de 10 en global, aproximadament, tant alumnat com professorat ha considerat que la qualificació en el moment actual és d'un 7-7.50.

Conclusions

Davant el repte de millorar els resultats educatius en un centre complex de gestionar per la diversitat de l'alumnat, proposem treballar a l'aula per competències, de manera transversal i a través de projectes interdisciplinars. Fem l'alumnat protagonista del seu procés d'aprenentatge i busquem la motivació i la participació en les tasques encomanades. La implantació progressiva al centre de les aplicacions google ens ha permès tirar endavant tota aquesta feina d'una manera senzilla i amable per al professorat i atractiva per a l'alumnat.

És per això que presentem aquest projecte, per mostrar que es pot treballar per projectes en un centre amb història, però amb l'empenta i la dedicació d'un claustre de professorat innovador..

Prospectiva

Com hem explicat més amunt, els instruments d'avaluació estan pensats per millorar els projectes fets i per crear-ne d'altres de cara als cursos següents. El curs que ve mantindrem els vuit projectes que hem dissenyat o polit aquest any.

A més, l'equip directiu proposarà una organització de matèries optatives encaminades a consolidar l'aprenentatge per projectes també dins de l'aula.

Bibliografia

Neus Sanmartí (2010), Avaluar per aprendre, Departament d'Ensenyament, recuperat el 20 de maig de 2014, des de http://www.xtec.cat/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/fc53024f-626e-423b-877a-932148c56075/avaluar_per_aprendre.pdf

Josep Lluís Estaña Viver, Pepi Garrote Alcaide, Marga Viñolas Guerro, (2013) Integrar les TIC per reformular el model didàctic: el programa EduCAT 2.0, Educar, Departament de pedagogia aplicada de la UAB, recuperat el 30 de maig de 2014 des de <http://educar.uab.cat/article/view/v50-n1-esta%C3%B1a-garrote-vinolas/pdf-es>

Claustre INS L'Estatut (2013), Treball pedagògic 2011-12, recuperat el 30 de maig de 2014 des de <http://projecte1x1-estatut.wikispaces.com/Treball+pedag%C3%B2gic+2011-2012>

Conecta 13 (2014), Cuestionario de valoración de proyectos Universidad de Granada, recuperat el 30 de maig de 2014 des de <http://www.slideshare.net/Conecta13/cuestionario-de-valoracion-de-proyectos>

Webs dels projectes portats a terme durant el curs 2013-2014 a l'Institut L'Estatut de Rubí:

- 1r d'ESO:
[Rubí, la ciutat i els seus recursos](#)
- 2n d'ESO:
[Qui sóc jo? Sóc el que penso, sóc el que sento...](#)
[Barcelona, la ciutat i els seus prodigis](#)

- 3r d'ESO:
Els drets dels infants 2013
Fem un telenotícies!
- 4t d'ESO:
Dublin and the Irish culture
Planifico el meu futur

Tecnocentres.org (2013), CoRúbriques, avaluar amb rúbriques, recuperat el 4 de setembre de 2014 des de <http://tecnocentres.org/corubrics-una-plantilla-per-avaluar-amb-rubriques/?lang=ca>